

13.05.2015

Vedr. "Anbefalinger vedr. digitalt materiale (bøger og musik) i biblioteksafgiften"

Alle medlemmerne af Biblioteksparaplyen hilser revisionen af biblioteksafgiften velkommen og tilslutter sig udvalgets overordnede anbefaling om introduktion af en digital komponent i afgiften.

Det er positivt for folkebibliotekerne og rettighedshaverne, at biblioteksafgiften fornyes med en digital komponent, men udvalget har efter Danmarks Biblioteksforenings opfattelse ikke været tilstrækkeligt ambitiøst og nytænkende på dette område.

For folkebibliotekerne, er det vigtigt, at afgiften understøtter den digitale udvikling, fordi e-bøger giver borgerne en lettere adgang til litteraturen og fordi, de giver bibliotekerne nye muligheder for at formidle litteraturen.

Udvalget foreslår, at den nye ordning indføres over en årrække. Af den eksisterende biblioteksafgift afsættes en pulje som stiger fra 4% til 8% i årene 2018 til 2021.

Med udvalgets forslag omlægges biblioteksafgiften, så en meget lille procentdel fordeles efter bibliotekernes bestand og udlån af digital litteratur. Udvalget foreslår, at denne procentsats stiger meget langsomt med en på forhånd fastlagt værdi i de kommende år.

Resultatet bliver, at den enkelte forfatter vil modtage langt mere offentlig støtte, hvis hun vælger at få et værk udgivet i trykt form, end hvis det udgives i digital form. Den enkelte forfatter motiveres dermed til at foretrække trykte udgivelser. Konsekvensen kan blive at forfattere ikke ønsker at stille digitale udgivelser til rådighed for bibliotekerne, da e-bøger i øjeblikket ikke er omfattet af samme undtagelser i ophavsretsloven, som fysiske bøger, hvor bibliotekerne har ret til at købe og udlåne alle udgivelser.

Her til kommer, at den foreslåede udrulningstakt vil virke som en stopklods for det incitament forfatterne kan have i at få digitaliseret deres ældre analoge værker – deres bagkatalog.

Men kan derfor frygte at effekten kan blive, at Staten har en kulturstøtte på ca. 175 mio. kr. årligt, der bidrager til at holde en digital udvikling tilbage. Det er ikke i overensstemmelse med statens prioritering af digitalisering på andre områder af den offentlige sektor. Den i rapporten foreslåede ordning understøtter ikke i væsentligt grad udbredelsen af e-bøger blandt danskerne og bibliotekernes digitale omstilling.

Efter Danmarks Biblioteksforenings opfattelse burde ordningen indrettes, så den i det mindste afspejler den digitale udvikling på området eller endnu bedre bidrager til at fremme en digital udvikling. Man kunne lade ordningen afspejle udviklingen ved at lade den digitale komponent stige automatisk i takt med det digitale udlån. Allerede på nuværende tidspunkt overstiger bibliotekernes digitale udlån procentsatsen på 4 procent.

Danmarks Biblioteksforening håber på en fortsat dialog om udformningen af

biblioteksafgiften, da vi også finder at andre faktorer kunne bringes i spil som f.eks. løbende statistik over e-bogsudgivelser i forhold til trykte udgivelser. Og man kunne fremme udviklingen ved at fastsætte andelen af biblioteksafgiften, der fordeles til digitale udgivelser, væsentlig højere. Endelig kan man genvurdere om ordningen kan træde i kraft før 2018.

Mvh

Steen B. Andersen
Formand
Danmarks Biblioteksforening

&

Tine Jørgensen
Formand
Bibliotekarforbundet

På vegne af biblioteksparaplyen

Bibliotekarforbundet
Bibliotekschefforeningen
Danmarks Biblioteksforening
Danmarks Forskningsbiblioteksforening
HK Kommunal, Biblioteksudvalget
HK/STAT. TR-kollegiet for De Statslige Biblioteker og Arkiver
Kommunernes Skolebiblioteksforening